

Předmluva

Učenci se dohadují o autorovi tohoto velkolepého díla i o dalších teoretických otázkách týkajících se textu. Ať je Bůh obdaří úspěchem.

Jóga-Vásištha představuje skvělou a detailně propracovanou pomoc k duchovnímu probuzení a přímému zakoušení Pravdy. To je jisté. Chceš-li právě toto, vítej u knihy Jóga-Vásištha.

Text je plný opakování, která však nepůsobí monotónně. Pokud nemáš opakování rád, nebo je nepotřebuješ, pak si přečti jen následující verš: „Stejně jako je modrá barva nebe optickou iluzí, je projevený svět jen klam. Domnívám se, že je lepší si klamu nevšímat, než se jím neustále zabývat v mysli.“ (I. 3)

Tento verš se v díle objevuje několikrát a zdá se být samotnou esencí učení. Pokud ti to není zcela jasné, pak si knihu přečti. Způsoby, jimiž je zde odhalována Pravda, ti pomohou otevřít tvou mysl.

Je moudré přechít si jen jednu stránku denně. Učení obsažené v textu je převratné a mysl zatížená předsudky ho nemůže tak snadno vstřebat. Po každém čtení medituj, ať tě může jeho poselství prostoupit.

V textu se často opakuje výraz *kákatálíja*, který odkazuje na situaci, kdy vrána usedne na kokosovou palmu a v témže okamžiku spadne zralý kokosový ořech na zem. Tyto dvě spolu nesouvisející události se zdají být na sobě v čase a prostoru závislé, přestože zde není žádný příčinný vztah. Takový je život. Takové je „stvoření“. Ale mysl je chycena do pasti logického uvažování „proč“ Vymýšlí „proč“ a „proto“, aby sama sebe uspokojila, a z pohodlnosti si nevšímá nepohodlných otázek, které bystrou mysl neustále pronásledují.

Vásištha požaduje přímé pozorování mysli, včetně jejích pohybů, představ a uvažování, předpokládaných příčin a očekávaných následků, dále toho, co je pozorováno, i samotného pozorování, požaduje pochopení jejich neoddělitelné jednoty jakožto neomezeného Vědomí.

V tom tkví jedinečnost díla, které samo sebe prohlašuje za vrcholné: „Bez posvátného textu nemůže člověk teď ani kdy jindy dosáhnout toho, co je dobré a prospěšné. K dokonalému pochopení nejvyšší Pravdy je třeba tento posvátný text vroucně studovat...“ (VI. II. 103)

Vrcholným se rozumí učení, nikoli kniha nebo mudrc. Proto se Vásištha nebojí říci: „Pokud se někdo domnívá, že text není dostatečně směřodatný, protože má lidský původ, může se uchýlit ke studiu jiné svaté knihy, která také pojednává o poznání Já a o konečném osvobození.“ (VI. II. 175)

Ať je svatý text jakýkoli, ať je kýmkoli vyučován a ať je tebou zvolená cesta jakákoli, nezastavuj se, dokud zvyky a podmíněnosti mysli zcela neustanou. Proto Vasištha nabádá hledajícího: „Člověk by měl každý den prostudovat alespoň malý kousek textu... Krása tohoto posvátného textu spočívá v tom, že ten, kdo jej studuje, není ponechán beznaději. Je-li něco napoprvé nejasné, další studium to ozřejmí.“ (VI. II. 175)

Svámí Vénkatéšananda